

Дослідження 25. Як ефективно працювати в команді? Методичний коментар до уроків 33–34 “Підсумковий проєкт”

Урок 33. Повторення й узагальнення — як зробити презентацію цікавою та зрозумілою для адресата. Організація роботи над проєктом.

Урок 34. Завершення роботи над спільним проєктом. Презентування результатів.

Ці два уроки відводимо на роботу над проєктом-підсумком чи завершуємо створення презентації проєкту. Тобто, діємо відповідно того плану, який затвердили на уроці 30.

Звичайно, плани можуть змінюватися: хтось уже завершує проєкт, а комусь іще потрібний час на завершення всього запланованого. Тож щоб діти не засмутилися під час презентування проєкту, радимо коротко переглянути зроблене: комусь порадити, що додати до презентації або як удосконалити презентацію проєкту, а комусь допомогти прискоритися. Разом обговоріть, без чого можна поки обійтися, а що варто зробити інакше. Якщо бачите, що діти надто заглиблюються в тему проєкту, порадьте, як обмежити його зміст, зосередитися на головному. Запропонуйте не робити велику презентацію, сплануйте її разом з дітьми за потреби тощо.

Отже, комусь ви дещо ускладнюєте завдання і додаєте роботи, а комусь суттєво полегшуєте. Це необхідно зробити, щоб вирівняти стан готовності проєктів різних груп, адже діти роблять свої перші самостійні кроки у великій відповідальній роботі та ще не вміють точно розрахувати час (це складно робити навіть студентам вишів!), вчасно скоригувати плани, тож потрібно учням й ученицям вчасно допомогти це зробити. Але таке вирівнювання роботи над проєктами різних груп варто робити обережно, щоб діти не здогадалися, що ви виправляєте їхні помилки чи витягуєте невдалі проєкти, адже це перший такий досвід спроби самостійно зробити проєкт.

На уроці також нагадуємо дітям основне, що потрібно враховувати під час створення презентації. Це допоможе учням й ученицям ще раз переглянути власні презентації та удосконалити їх за потреби.

Цього разу опитування [“Як викликати інтерес до презентації?”](#) (до уроку) дещо більше, ніж зазвичай. У нього дві мети — зрозуміти, наскільки відповідально діти ставляться до роботи над презентацією, наскільки вважають таку роботу важливою; дати змогу дітям самостійно інтуїтивно порівняти різні варіанти і знайти оптимальні для себе світлини, заголовки та тексти у презентаціях. Адже часто на такі запитання немає однієї правильної відповіді: все залежить від аудиторії, певної ситуації, особистості людини, що презентує роботу, її розповіді та навіть настрою під час презентування тощо. Фактично учні й учениці мають змогу самостійно пройти матеріал уроку і мати вже свою думку, а на уроці не витрачаючи час на ретельне ознайомлення з матеріалом, можна обговорити матеріал опитувальника і разом дійти до висновків.

Як викликати інтерес до презентації?

Відповіді на запитання першої частини опитувальника [“Як викликати інтерес до презентації?”](#) (до уроку) можуть підказати, як розпочати урок, чи треба додатково мотивувати дітей, як ефективніше провести обговорення на уроці.

Основою подальшої розмови з дітьми на уроці можуть стати відповіді на другу частину опитувальника [“Як викликати інтерес до презентації?”](#) (до уроку). На початку уроку варто

обговорити з учнями й ученицями, яку презентацію можна вважати вдалою, цікавою, зразковою, змістовною тощо. Запропонуйте дітям у групах розв'язати завдання 1 (на с. 89 підручника), а потім у бесіді з усім класом обговоріть відповіді та підбийте підсумки.

Важливо, щоб діти зрозуміли, що однозначно правильної відповіді на це запитання не існує. Адже це творчий продукт і його успіх залежить від багатьох чинників — передусім складу аудиторії (глядачами будуть дорослі чи діти, наскільки вони в темі, чому прийшли на презентацію, яка в них мотивація її дивитися й оцінювати, наскільки доброзичливо налаштовані тощо), знань і вмінь глядачів, особистості доповідача, змісту його презентації і ще багатьох чинників.

Але є моменти, які спрацьовують у багатьох випадках, — на слайдах мають бути і тексти, і зображення; слайди не мають бути перенасиченими; заголовки не мають бути надто довгими і мають виділятися шрифтом (більший кегль, колір, розміщення тощо); багато тексту на слайдах небажано розміщувати; тексти на слайдах не мають зливатися із тлом тощо.

Безумовно, багато цих моментів маємо визначити інтуїтивно, враховуючи аудиторію, призначення презентації (глядачі самостійно ознайомлюються з презентацією чи презентація супроводжує доповідь) тощо. Наприклад, ми не можемо виміряти прийнятну кількість тексту на слайді, розмір і кількість зображень тощо.

Подальша робота на уроці — розв'язування й обговорення завдань 2–4 (с. 90 підручника), завдань другої частини опитувальника. Закріпити набуті знання можна, експериментуючи зі слайдами — [завдання в окремому файлі](#) — чи [редагуючи слайди про Потьомкінські сходи](#), які використовувалися в опитувальнику з використанням [тих самих завдань](#).

Запропонуйте дітям краще засвоїти, як створити змістовну та цікаву презентацію, виконавши завдання 1–4 (с. 60–61) [зошита з інформатики](#) (автори — О. Андрусич, І. Стеценко).

Робота з комп'ютером. Спільний проєкт: від задуму до мети

Робота над проєктом

Діти або завершують уже розпочату роботу над проєктом, або лише розпочинають цю роботу. Але в будь-якому разі в них є ідеї тем проєктів, принаймні вже розпочато збирання змістовної частини.

Запропонуйте дітям на вибір роботу над проєктом у групах, парах, а також індивідуально, але радимо таку роботу над проєктом як виключення. Адже у проєкті мета не лише закріпити певні знання і вміння дітей, спробувати самостійно виконати певну роботу, а ще й навчити дітей організовувати співпрацю.

Добре, якщо кожна дитина візьме участь у всіх видах діяльності — пошуку інформації, створенні запланованого продукту (інфографіки, коміксі, книжечки, змістової презентації та ін.), презентації-підсумку, а також у презентуванні проєкту. Усі необхідні е-матеріали для виконання проєкту ви можете знайти за посиланням <https://svitdovkola.org/inf4/task25>

Під час роботи над проектом за потреби запропонуйте дітям повторити призначення основних клавіш для редагування тексту, виконавши завдання 5 (с. 61) [зошита з інформатики](#) (автори — О. Андрусич, І. Стеценко).

Презентування роботи

Презентування роботи над проектом варто провести у два етапи: **перший** — викласти на кілька днів результати виконання проєктів у класі для ознайомлення, а е-матеріали — в папку в хмарі; **другий** — провести короткі презентації проєктів (1–3 хв) та відповіді на запитання.

Така робота дасть змогу дітям неспішно ознайомитися з роботою інших, порівняти із роботою своєї групи та зробити певні для себе висновки, поміркувати, визначити, що незрозуміло, та сформулювати запитання. Ви також зможете організувати проведення динамічних презентацій проєктів у класі, організувати швидкі бліцінтерв'ю.

Щоб у дітей був час на продумування відповідей на запитання (адже це їхній перший досвід), варто попросити їх ставити запитання завчасно — класти в конверти, скриньки, теки, надсилати поштою із певною темою тощо. Кожна група може вигадати свою скарбничку для запитань по своєму проєкту.

Під час презентування проєктів дайте змогу дітям діяти так, як їм легше: хтось буде читати з папірця (не бажано, але прийнятно), хтось — зі слайдів презентації (також небажано, але можна дозволити), а хтось виявиться сміливцем і розповідатиме. Стимулюйте імпровізацію, вільну розповідь, але не наполягайте на саме такому презентуванні. Адже дітям ще складно говорити на клас (для них це широкий загал). Безумовно, це не перше презентування роботи, але дуже відповідальне, тому варто дати учням й ученицям діяти так, як вони вирішили, як їм звично, а не форсувати події.

На завершення варто провести рефлексію — для кожної дитини окремо (роздруківка "[Оцінюємо нашу роботу](#)"), а не обговорення на клас. Дитина може показати вам аркуш-рефлексію, а може, й ні. Це її право. Знайдіть час і напишіть кожному / кожній по одному реченню, де розкажіть про успіхи дитини і м'яко зазначте, над чим ще їй потрібно попрацювати. Також можете запропонувати дітям кожної групи власноруч створити сертифікат, де зазначити успіхи групи, подякувати одне одному за співпрацю. Також можна створити книгу відгуків, де діти можуть писати одне одному свої враження про проєкт. Тільки нагадайте їм про правила етикету.

Опитування-рефлексія "[Проект-підсумок: озирнімося назад і рішуче рухаємося вперед](#)" (післямова до проєкту) — передусім для вас. Адже, з одного боку, його мета — змусити дітей замислитися над своєю роботою та її удосконаленням, іншою організацією, а з другого — це інформація вам на майбутнє — як готувати дітей до виконання проєктів, на що звертати увагу, на чому робити акцент у роботі, у чому переконувати дітей тощо. Вам у такому разі цікава не особиста думка кожного / кожної, а як реагує клас, як думає і діє багато дітей, адже саме це впливає на роботу з класом. А от індивідуальна робота завжди залишиться індивідуальною і залежить від конкретних дітей.